

A vallásos, a függő és az agresszor

Lekció: Zsolt 139/Textus: ApCsel 16,11-41

2017. május 7.

Apukámmal cikket készített pár éve a kisésti sajtó. Sok mindenről szó volt ebben, de volt egy dolog, ami nem hangzott el az interjúban, mégis a cikk írója a legfontosabbnak tartotta és így apukám szájába adta ezt a mondatot: „A lelkész életének mottója: Ember tervez, Isten végez”. Mind a kávézóban, mind BKV-n de sok helyen hallottam már meggyőződések véleményét, hogy ez a mondat a Bibliából származik. Pedig ez tévedés. A Példabeszédek könyvében (Példabeszédek 16:9) található egy ilyen idézet: „Az embernek az értelme tervezi ki útját, de az Úr irányítja járását.” „Sokféle szándék van az ember szívében, de csak az Úr tanácsa valósul meg. Ez azért messze nem ugyanaz. Az ApCselben már hetek óta emberekről hallunk, a körülöttük történt csodákról, megtérésekről olvassunk és a könyv maga is ezt a címet kapja Apostoloknak a cselekedetei. És lehet házicsoporthoz, vagy hallgatva ezeket a történeteket sokszor már az van bennünk: Bárcsak én is olyan lennék, mint ez a Pál, vagy Péter vagy Barnabás vagy bármelyikük. Ekkora hittel, ekkora meggyőződéssel. Pál és a többiek mekkora nagy emberek voltak. Elindultak valahova volt egy tervük és Isten munkálkodott rajtuk keresztül. Már- már pont ezt a mondatot fogalmazzuk meg magunkban, hogy igen ember tervez Isten végez és nekünk csak az a feladatunk, hogy kitartóan, erősen, hittel tervezzünk, kitartsunk és Isten majd megáldja ezt. Azon gondolkozzunk ma a történetünk alapján, hogy ez valóban így van-e.

1. Ember tervez, Isten végez?
2. Vagy Isten tervez, ember végez?

1. Ember tervez Isten végez?

A mai igénkben 3 európai misszionárius találkozik 3 helyivel és ahogy megvizsgáljuk a mai történetet azt fogjuk látni, hogy Pál, Szilász és Lukács követők voltak, akik folyamatosan azt keresték, hogy mi Isten akarata és azt akarták elvégezni. De nem miattuk, csak általuk. De találkozunk 3 olyan emberrel is akik biztosan nem tervezték, hogy az életük ilyen fordulatot vesz és mégis mind a hármuk élete Jézus nevére megváltozik. Ember tervez, de Isten is tervez. Három ember életén keresztül vizsgáljuk meg ezt.

- A vallásos vállalkozó életén keresztül
- A függő elnyomott életén keresztül és
- Az agresszív családapa életében

LÍDIA

Pál megérkezik a várva várt Európába és rögtön az első nagyobb városban meg is áll pár napra. Elkezd keresni a zsidókat, de nem talál zsinagógát, mert nincs 10 férfi, aki zsidó volna, így zsinagóga sincs. Viszont van sok elkötelezett asszony, aki időről időre újra összegyűl és imádkozik. Pál leül köztük és beszélgetésbe elegyedik. Itt hallunk először Lídiáról, akiről azt olvassuk, hogy posztó kereskedő, a birodalom számára ad el és kereskedik luxus ruha cikkekkel. Azaz egy mozgó méteráru boltot és egy egész Premier Outlet-et mozgatott meg a legnagyobb K-NY-i kereskedelmi úton, így vált gazdaggá.

De ennél sokkal fontosabb dolgokat is megtudunk róla.

- Hallgatta Pálékat, azaz már a közösség tagja volt eddig is
- Megtudjuk, hogy istenfélő asszony volt, aki tehát nemcsak hitt az egy Istenben, de gyakorolta is ezt a hitét a zsidók hagyományait követve.
- Ebből láthatjuk, hogy egy elkötelezett vallásos emberről van szó, aki rendszeresen megjelenik az összejöveteleken. Része a közösségnek, az imádságban is részt vesz és aktív is.
- Mégis ennek a vezető üzletasszonynak még volt valami visszatartó erő, ami eddig nem szakadt át.
- Sikeres, gazdag, nagy vagyonnal rendelkezhet, morálisan és etikailag is a helyén van, aktív az életében, de valahol ez a szokás nem az igazi számára, hogy vallásos.

Abból tudjuk ezt, hogy viszont olvassuk, hogy az Úr megnyitotta a szívét, hogy figyeljen oda arra, amit Pál mond. És megnyitotta a szívét, ami azt eredményezi, hogy megkeresztelkedik, egyből meghívja Pálékat, mert az életében nemcsak egy szokás lesz továbbra ez, hanem sajátja, szívében és értelmében egyaránt. Mennyien titokban várunk erre akár most is, akár régóta is. Aktív életet élünk, morálisan nincs kivetni való bennünk, rendszeresen részt veszünk, de mennyire vágyunk úgy igazán arra, hogy mint Lídia képesek legyünk figyelni arra, amit az Úr mond és mennyire vágyunk mi is, hogy megnyissa a szívünket és valóban értsük, éljük is mindezt. Lídiának volt egy akarata, hogy követi Istent, mert előtte is Istenfélő volt, vallásos, de Isten terve és végzése az volt, hogy meg is nyitotta az ő szívét. Nem emberek miatt, hanem Isten maga miatt az ő hatalma miatt. Ember tervez, Isten végez?

Egyszer egy lelkész kollégától olvastam a következőt az imádságról: „Abba kell hagyni azt az imádságot, ami így szól: Uram áldd meg, amit teszek és elkezdni ezt: Uram segíts azt tenni, megtalálni amit megáldasz”. Rengetegszer az imádságban magunk kerülünk a középpontba és ezért önkéntelenül is a magunk dolgait akarjuk megáldatni Istennel, hogy a mi tervünket Isten végezze el. De fordított a gondolkodás, Isten nyitja meg a szívünket, ami követésre indít és áldást hoz.

JÓSLÁNY

A vallásos, vállalkozó üzletasszony után egy helyi fiatal lány következik, aki elnyomásban és függőségben élt és biztosan nem tervezte, hogy Isten elvégez ő benne valamit aznap. Biztos nem véletlen az sem persze, hogy anyák napján ennyi női szereplőről olvasunk, egy olyan városról olvasunk pont Filippiben, ahol a nőkhöz megy először Pál, mert férfiak nincsenek. Egy olyan gyülekezet élete indul el, ahol asszonyok, anyák lesznek majd a gyülekezet szolgálói és vezetői is, csakúgy, mint Lídia. Biztosan ez sem véletlen, valahol az Apostolok cselekedete is így akarja köszönteni az anyákat. De a rövid exkurzus után vissza az igéhez. Ahogy Pálék a városon kívül járnak-kelnek az összejövetel után, szembe jön velük egy fiatal lány, akiben jövendőmondó lélek volt. Egy olyan rabszolga, akiben bizonyára valós démoni megszállás volt, máskülönben nem tudott volna létező jóslatokat mondani embereknek, hogy elhiggyék, és nem tudott volna nagy hasznot keresni jóslataival gazdáinak, ha nincs benne valós megszállás. Ez a filippii lány Piton szellemétől volt megszállva, akiről a görög mitológia azt tartotta, hogy Apolló templomát és a delphoi jósdát őrzi. Ez a lány nem kerül interakcióba Pállal, de napokig követi és ordibál mögöttük. Ha valakit követett már az autópályán a belső, gyorsabb sávban villogva mögüle egy kocsi hosszabb ideig, akkor tudja, hogy milyen érzés lehetett Páléknak napokig

elviselni, hogy követik őket és elhallgatni, hogy ez a lány azt kiabálja, hogy ők a magasságos Isten szolgálói. Persze gondolhatnánk, hogy ez pozitív marketing, de a lány megszállott volt és a magasságos Isten alatt Zeust értette. A Biblia szavaiban azt olvashatjuk, hogy Pál ebbe belefáradt, megelégtelt és megfordult és ezt mondta: „Parancsolom neked, hogy Jézus Krisztus nevében menj ki belőle. És az még abban az órában kiment belőle, megszabadult. „Ismét egy csoda, Jézus nevében, nem emberek nevében, ismét egy csoda, ami nem volt tervezve ember által, de mégis Isten tervei között szerepelt. Jézus Krisztus nevében szabadul meg ez a lány. Éveken át függött ez a lány ettől a szellemtől, mindenkinek szolgája és elnyomottja volt, nincs szabadsága és most szabadulást él át. És ekkor olvassuk azt, hogy mégis abban az órában kiment ez belőle. Tudhatjuk, vélhetjük, hogy Isten lelke töltötte be és ezáltal élt meg csodás szabadulást. Ha nem élte volna meg a függőségből való szabadulást, akkor a gazdái nem háborodnak fel, ugyanis, akkor nem olvasnánk, hogy látták, hogy már nem remélhetnek belőle hasznot. Máté evangéliumában ezt olvassuk az ilyen megszállottságról: Amikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélküli helyeken bolyong, nyugalmat keres, de nem talál. Akkor így szól: Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem. Amikor odaér, üresen, kiséperve és felékesítve találja azt. Akkor elmegy, maga mellé vesz másik hét lelket, még magánál is gonoszabbakat, és bemenve megtelepednek ott; és végül ennek az embernek az állapota rosszabb lesz, mint azelőtt volt. (Máté 12:43-45) Attól, ha valaki szabadul még nem biztosított, hogy ne térne vissza ez a gonosz lélek belé. De Jézus lelke tölti itt be ezt a jövendőmondó lányt, ezért olvasunk arról, hogy még abban az órában megszabadult és a gazdái pedig látták, hogy számukra odalett. A filippi gyülekezet második embere egy démonoktól szabadult ember. Nem tervezte, de Isten elvégezte ezt benne. Mennyiszer van olyan élethelyzetünk, ahol olyan erős pszichikai nyomás alatt, vagy függőség alatt élünk, olyan terheket hordozunk, hogy azt érezzük nem az a kérdés, hogy nehéz-e, hanem már annyira az életünk részévé válik, hogy fel sem tűnik, hogy van, csak hordozzuk. És már nem tartjuk magunkat kompetensnek, nincsen remény és megoldási lehetőség, csak sötét jövő. Ennek a lánynak nem volt terve szabadulásra, sőt nem is akart szabadulni, mert nem tudta mi az. De Jézus nevében, Jézus nevét megismerve megszabadult. Istennek más volt a terve, amire nem lehetett kész lenni, csak látni, hogy van erre hatalma. Két nő életében kétféleképpen hoz szabadulást Isten, ez folyamatosan arról árulkodik, amit a 139. zsoltárban is olvastunk róla, hogy ő gondot visel és számon tart. De nézzük meg a harmadik személyt is.

BÖRTÖNŐR

Olvashatjuk Pálékról, hogy a szolgálóleány megszabadulásának eredményeként szigorított fegyházba kerülnek, ahol kalodába zárják őket, sőt még előtte sok botütést is kaptak miután pucérra vetkőztették őket. Mindezt egy csoda miatt. Mindezt azért, mert valakik elvesztették jövedelmüket. De hiába tervezik a gazdák és a várost vezető magisztrátusok, hogy megbüntetik Pálékat, Isten mást tervez. Egy római katonára bízhatnak rá, aki nem volt rest a kalodát rájuk csukni a botütések által keltett vérző sebek ellenére. Ez a veterán légiós egész munkaidejét abban a sötét cellákban töltötte, amelyeknek egyik belsejébe Pálékat is bezárta. Volt katonaként örömét lelte ebben a karrierben, hogy megkötöz, kínoz és szenvedést okoz. Az erősebbek, katonák, város vezetők terve az volt, hogy a börtönőr által kínált szolgáltatásokkal véget vetettek Pál és Szilász akciójának és másnap számúzik a felbújtókat. De Isten terve nem ez volt. Minden éjfélkor kezdődik el. Két rab, akinek széjjel hasított csupasz háta telve van több tíz sebbel, testük egy kényelmetlen kalodában van órák óta, hirtelen elkezd énekelni. Éjfélkor, egy börtönben. Nyilván a többiek sem ezt várták, így hallgatták is őket. Majd földrengés támadt és kinyílt

minden ajtó. És itt van ez az ember, aki pár órával ezelőtt kalodába zárta őket, a szenvedésüket végignézi, nagy erővel őrizteti a rabokat és munkájának azt választja, hogy ex katonaként részt vegyen a rabok kínzásában most azzal szembesül, hogy az áldozatai az ő érdekében nem menekültek el. Az ő érdekében. A börtönőr terve, hogy öngyilkosságot követ el, mert nem viselné el a büntetést, amivel a rabok szabadulása jár, De Isten mást tervez és végez el Pálékon keresztül. És mielőtt megtenné hallja a kiáltást, hogy ne tegyen kárt magában. Remegve rohan be és borul le. Felfoghatatlan számára ez. Hogy lehet megbocsátani ezek után? Hogy lehet rabként börtönben maradni és énekelni? Hogy lehet nem élni a szabadulás lehetőségével? A sok kérdés hatására benne is megfogalmazódik egy kérdés:

Mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek?

Pál nagyon egyszerűen válaszol: Higgy az Úr Jézusban. Valami komplexebb választ várnánk. Mi magunk is, akiknek lehet ugyanez a kérdése régóta vagy most először. Mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek? De egyszerű a válasz. Higgy az Úr Jézusban. Nem bonyolítja túl, pedig elég bonyolult felfogni, hogy hogy lehet így szeretni és megbocsátani. Nem bonyolítja túl, mert nem emberektől függ, nem is felfogható. Egyszerűen Isten ilyen, aki függőségéből szabadít, felnyitja a szemeket és értelmet és aki a legmélyebb nyomorból, agresszióból is kiemel. Az Apcselben és itt is ma nem arról van szó, hogy emberek mit tesznek, emberek milyen hatalmasok, hanem arról van szó, hogy Isten hogyan van jelen, kicsoda ő, miket tesz és ki az ő számára az ember, akiért még a saját fiát is elküldte. Felfoghatatlan ez mégis valóság. Ember tervez, Isten végez?

Olyan sokszor eltervezzük, hogy mit is kell tennem, hogy üdvözüljek, hogy Istenhez közelebb érezzem magam, hogy megtaláljam őt, megkeressem, találkozzak vele. A börtönőr is ezen a kérdésen gondolkodik. De mit kell tennem, hogy üdvözüljek?

- És a válasz: tenned semmit
- Higgy az ÚR Jézusban és üdvözülsz.

Ember tervez tehát és Isten végez? Ez a helyes kifejezés?

2. Isten tervez, ember végez?

Gondolnánk, hogy na akkor most biztos fordítás lesz és Isten az, aki tervez és végez is. De nem ezt látjuk a történetből. Pálékat megkorbácsolják, megalázzák a teljes város lakossága előtt, levetkőztetik, kalodába zárják és számúzni akarják. Kérdezhetnénk, hogy ilyenkor hol van Isten? Pálék nem élnek át szabadulást ebben a pillanatban. Isten nem szabadítja meg őket, hagyja a korbácsütéseket, hagyja a bebörtönzést. De akkor Isten nem is tud szabadítani, akkor Isten akármit tervez, hogy megvédi a gyermekeit, mégsem képes ezt kivitelezni? Nem, mert azt látjuk, hogy viszont éjfél után egy olyan földrengés támad, amiben minden börtön ajtó kinyílik, mégsem sérülnek meg és ki is szabadulnak az apostolai, sőt még megtérés is történik ennek nyomán, sőt bocsánatot kérnek a helyi vezetők másnap és a helyi gyülekezet így szabadságban élhet és maradhat a jövőben. Szóval Isten szabadít, képes szabadítani és tervezni, végezni. De nem mindig teszi, mert ahogy látjuk a történetben van olyan rész is, amikor nem teszi. Isten végez, de az ő tervei alapján. És Isten nem ad ott szabadulást mert célja van ezzel. Másnap, mikor kiderül, hogy Pál római állampolgár a város vezetőinek bocsánatot kell kérniük és esedezniük. Ezzel pedig Isten kimunkálja azt, hogy a helyi gyülekezet alapítás védve legyen a további

támadásoktól, és szabadok lehessenek. Pálék tovább állnak, de a gyülekezet növekedhet a magisztrátusok keresztyének felé való bocsánat kérése által.

Jézus nevében szabadulás történhet, de csak ha ezt ő akarja. Ebben a történetben azt láthatjuk, hogy Isten, ha valamit eltervez azt el is végzi és nincs számára akadály, de valamikor mást tervez, mint mi azt jónak látnánk. Viszont magára sosem hagyja az övét. Róma 10:13 – „Aki az ő nevét hívja segítségül, megtartatik.” – Pálék énekelni, imádkozni kezdenek, a nevét hívják segítségül és nem is maradnak egyedül. Természetesen elkerülhette volna Pál a botozást ha előbb hivatkozik arra, hogy római polgár – mivel őket tilos volt tárgyalás nélkül bármily módon elítélni - de Szilász nem volt az, így ez nem is segített volna. Láthatjuk tehát, hogy:

1. Isten képes közbeszólni és megállítani szenvedést, képes, mert meg is teszi, ez biztos.
2. Isten nem lép közbe mindig ezt is látjuk, mert ezt is látjuk.
3. Isten közbelép néha csodálatos módon, ha úgy gondolja az a lehető legjobb a számunkra

Az viszont csodálatos, hogy a fogságban és, amikor azt tapasztaljuk, hogy nem segít, akkor mi mit tehetünk: Pál és Szilász énekel és imádkozik ebben a helyzetben. Csodálatra méltó hogy Pálék felhasogatott háttal sok sebbel még dicsérik Istent a börtönben, nem szidták azokat akik ide küldték őket, hanem énekelnek. Pálék jó ideje járnak követésben mégsem az elbizonytalanodás és a nem megértett dolgok felől közelítenek, pedig biztos abból is volt jócskán. Onnan közelítenek, hogy ki az, akit ismernek. Istent ismerik, akivel kapcsolatban tapasztalták, hogy tervez és végez is az életükben, tehát a bizalmuk középpontjában ez lehet. Egy Istentiszteleten pedig mi is innen tudunk közelíteni. Ki az, akit már ismerünk, akit hallgathatunk, mint Lídia, akinek úgy tudunk örülni, mint a börtönőr a háza népével, akihez úgy tudunk közeledni, hogy keresztesben veszünk részt. Ahogy éneklünk, imádkozunk most örvendezzünk, hallgassunk, mert van szabadulás van megismerés, van Isten, aki tervez és végez is az életünkben! Mit kell tennem, hogy üdvözljek? – hangzik a kérdés – Csak higgy az Úr Jézusban! – hangzik a válasz.

(Ablonczy Áron)